

EL

EL

EL

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 28.10.2009
COM(2009) 612 τελικό

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

**Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία για τη Διαφάνεια: μητρώο των εκπροσώπων συμφερόντων,
ένας χρόνος μετά**

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Ευρωπαϊκή πρωτοβουλία για τη διαφάνεια: μητρώο των εκπροσώπων συμφερόντων, ένας χρόνος μετά

Η Επιτροπή, στην ανακοίνωσή της για την παρακολούθηση της εφαρμογής της πράσινης βίβλου «Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία για τη Διαφάνεια»¹, ανέφερε ότι το μητρώο των εκπροσώπων συμφερόντων θα άνοιγε την άνοιξη του 2008 και ότι ένα χρόνο αργότερα θα πραγματοποιούνταν επανεξέταση του συστήματος.

Από το άνοιγμα του μητρώου, τον Ιούνιο του 2008, οι πολίτες μπόρεσαν να εκτιμήσουν το ευρύτατο φάσμα συμφερόντων που αντιπροσωπεύονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Διαπίστωσαν ότι οι υπεύθυνοι για τη χάραξη πολιτικής στην Ευρώπη δεν εργάζονται αποκομμένοι από τις ανησυχίες και τα συμφέροντα της κοινωνίας των πολιτών αλλά με τρόπο διαδραστικό και ανοιχτό, χωρίς αποκλεισμούς, δημιουργώντας ένα πεδίο ισότιμης συμμετοχής για όλες τις κατηγορίες συμφερόντων. Αποτέλεσμα είναι ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι σήμερα μία από τις σχετικά λίγες δημόσιες αρχές στον κόσμο που δημιούργησε πρακτικά πλαίσια για τη διαφάνεια σε αυτόν τον τομέα².

Η Επιτροπή θεωρεί ότι τα μέχρι στιγμής αποτελέσματα, οι γενικές τάσεις που διαπιστώθηκαν και που συνεχίζονται καθώς και οι κύριες παρατηρήσεις που διατυπώνονται στην παρούσα ανακοίνωση επιβεβαιώνουν τις βασικές επιλογές που έγιναν για το σύστημα, και συγκεκριμένα: προαιρετική προσέγγιση, λογικό επίπεδο δημοσιοποίησης χρηματοοικονομικών στοιχείων και δηλώσεις από τις οργανώσεις και όχι από μεμονωμένα άτομα. Ο αριθμός των εγγεγραμμένων δείχνει ότι το μητρώο παρέχει μια στέρεη βάση και ότι περαιτέρω βελτιώσεις θα μπορούσαν να συμβάλουν στην ενίσχυσή της.

1. ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ: ΣΤΑΘΕΡΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

1.1. Εγγραφές: το μητρώο σημειώνει επιτυχία, ακόμη και αν τα δικηγορικά γραφεία και οι ομάδες προβληματισμού καθυστερούν

Μέχρι τη στιγμή αυτή που ολοκληρώνεται το παρόν κείμενο, ο συνολικός αριθμός εγγραφών έχει ήδη υπερβεί το ορόσημο των 2 000. Η Επιτροπή διαπίστωσε σταθερή εισροή εγγραφών κατά τους τελευταίους 16 μήνες και ο αριθμός συνεχώς αυξάνεται³. Συνεπώς, η κάλυψη του μητρώου, αν και αρκετά σημαντική μέχρι τώρα⁴, δεν έχει εξαντλήσει ακόμη όλο το δυναμικό της.

¹ COM(2007) 127 τελικό.

² Πρβλ.: “Self regulation and regulation of the lobbying profession” OECD (Αυτορύθμιση και ρύθμιση του επαγγέλματος της εκπροσώπησης των ομάδων συμφερόντων, ΟΟΣΑ) – Απρίλιος 2009-07-16: [http://www.oilis.oecd.org/oilis/2009doc.nsf/ENGDATCORPLOOK/NT00002A56/\\$FILE/JT03263523.PDF](http://www.oilis.oecd.org/oilis/2009doc.nsf/ENGDATCORPLOOK/NT00002A56/$FILE/JT03263523.PDF)

³ Βλ. διάγραμμα στο παράρτημα 2.

⁴ Ορισμένες οργανώσεις είχαν δισταγμούς όσον αφορά την εγγραφή, διότι ανησυχούσαν για τις υποτιθέμενες συνέπειες που μια τέτοια εγγραφή θα μπορούσε να έχει ενδεχομένως στον τρόπο με τον οποίο θα αντιμετωπίζονταν από τις εθνικές φορολογικές αρχές.

Έχουν ληφθεί εγγραφές από τους κύριους επαγγελματικούς φορείς που εκπροσωπούν συμφέροντα πελατών στο χώρο των Βρυξελλών. Η Επιτροπή επέμεινε ότι πρέπει να δηλώνονται όλοι οι πελάτες προκειμένου να είναι αξιόπιστη η διαδικασία εγγραφής και σε ορισμένες περιπτώσεις ανέστειλε οντότητες οι οποίες δεν πληρούσαν αυτήν την απαίτηση. Συν τω χρόνω επετεύχθη η συμμόρφωση.

Έχει εγγραφεί στο μητρώο ένας πολύ μεγάλος και σταθερά αυξανόμενος αριθμός εμπορικών ενώσεων που δραστηριοποιούνται στην εκπροσώπηση των ομάδων συμφερόντων, καθώς και εκπρόσωποι των εργαζομένων στις επιχειρήσεις, ομάδες άσκησης πίεσης εντός των επιχειρήσεων, και η τάση αυτή δεν δείχνει προς το παρόν σημεία κορεσμού.

Αν και ορισμένες μη κυβερνητικές οργανώσεις θα προτιμούσαν ένα υποχρεωτικό μητρώο, ανάλογη τάση παρατηρείται και στις οργανώσεις αυτές που ανήκουν σε ευρωπαϊκά δίκτυα ενώ το ίδιο ισχύει και για ένα μεγάλο αριθμό από αυτές που βρίσκονται σε τακτικές επαφές με τις υπηρεσίες της Επιτροπής.

Αντίθετα με αυτές τις εν γένει θετικές τάσεις, πρέπει να σημειωθεί ότι δυστυχώς δύο υποκατηγορίες φορέων παραμένουν ακόμη, στην πλειονότητά τους, εκτός του μητρώου:

- **Τα δικηγορικά γραφεία** που ενέχονται σε δραστηριότητες εκπροσώπησης των ομάδων συμφερόντων, όπως καθορίζονται από την Επιτροπή⁵, παραμένουν σε πολύ μεγάλο βαθμό εκτός μητρώου. Ενώ οι δικηγόροι και τα δικηγορικά γραφεία υποστηρίζουν ορθά ότι οι κανόνες περί εμπιστευτικού χαρακτήρα που εφαρμόζονται ειδικά σε αυτούς τους απαγορεύουν να δηλώνουν ποιον εκπροσωπούν σε υποθέσεις όπου ενεργούν ως δικηγόροι, π.χ. παροχή συμβουλών και εκπροσώπηση πελατών σε νομικές διαδικασίες και επίλυση διαφορών, τα περισσότερα – αν όχι όλα – δικηγορικά γραφεία που έχουν την έδρα τους στις Βρυξέλλες ενέχονται και σε εκπροσώπηση των συμφερόντων των πελατών τους με τρόπο παρόμοιο με αυτούς που εκπροσωπούν ομάδες συμφερόντων που καλύπτονται από την παρούσα πρωτοβουλία. Η Επιτροπή είναι πεπεισμένη ότι πρέπει να καθιερωθεί για το μητρώο επί ίσοις όροις συμμετοχή και ότι οι φορείς που ενέχονται σε παρόμοιες δραστηριότητες πρέπει να τυγχάνουν παρόμοιας μεταχείρισης. Η Επιτροπή παρέσχε λεπτομερή στοιχεία για τον ορισμό των δραστηριοτήτων που εμπίπτουν καθώς και αυτών που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του μητρώου στην περίπτωση των δικηγόρων και των δικηγορικών γραφείων (βλ. 2.1.2.). Η προσέγγιση αυτή αποσαφήνισε αυτά τα θέματα και θα καταστήσει τώρα ακόμη πιο εύκολη την εγγραφή στο μητρώο όσων εμπίπτουν σε αυτήν την κατηγορία.
- Οι περισσότερες **ομάδες προβληματισμού** συνεισφέρουν με πολύτιμο τρόπο στα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα, παράγοντας υψηλής ποιότητας δεδομένα που βασίζονται στην επιστημονική και στην ακαδημαϊκή έρευνα και, συνεπώς, δεν επιθυμούν να εξομοιώνονται με συγκεκριμένα ή κερδοσκοπικά συμφέροντα. Ωστόσο, η συνεισφορά τους μπορεί να στοχεύει στην άσκηση επιρροής στις επιλογές και στην πορεία των κατευθύνσεων της δράσης των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων. Ορισμένες ομάδες προβληματισμού προωθούν την προσχώρηση, παρέχοντας στα πιθανά μέλη τους «ασύγκριτες ευκαιρίες δικτύωσης» και την «ευκαιρία απευθείας επικοινωνίας με υψηλού επιπέδου προσωπικότητες». Παρέχουν έτσι «εγγυημένη συμμετοχή σε ένα ευρύ φάσμα υψηλού επιπέδου γεγονότων» και συζητήσεων ώστε να μπορούν τα μέλη τους να «εκφράζουν τη

⁵ «... δραστηριότητες που αναπτύσσονται με στόχο να επηρεάσουν τη διαμόρφωση της πολιτικής και τη διαδικασία λήψεως αποφάσεων των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων», COM(2007) 127 τελικό.

γνώμη τους σχετικά με θέματα επικαιρότητας». Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι το μητρώο καλύπτει όλα τα εκπροσωπούμενα συμφέροντα είτε είναι ειδικά είτε γενικά και συνεπώς ελπίζει ότι οι ομάδες προβληματισμού θα εγγραφούν στο μητρώο (βλ. 2.2.).

Σε γενικές γραμμές, η Επιτροπή πιστεύει ότι το μητρώο σημείωσε πρόοδο τόσο από ποσοτική όσο και ποιοτική άποψη κατά το πρώτο «πilotικό» έτος του. Καθώς το σύστημα βρίσκεται ακόμη σε φάση επέκτασης, δεν είναι δυνατό να εξαχθεί τελικό συμπέρασμα με βάση απλώς και μόνο ποσοτικά δεδομένα. Ο ίδιος ο κόσμος της εκπροσώπησης συμφερόντων είναι ευμετάβλητος και απεριόριστος. Σε γενικές γραμμές, η προσέγγιση σε εκούσια βάση λειτουργεί και, ως εκ τούτου, πρέπει να διατηρηθεί.

1.2. Η εξέλιξη αυτή αντικατοπτρίζει το γεγονός ότι η εγγραφή στο μητρώο καθίσταται μία συνήθης διαδικασία για όλο και περισσότερες οργανώσεις.

Η σταθερή αύξηση των εγγραφών επιβεβαιώνει ότι όλο και περισσότερες οργανώσεις αντιμετωπίζουν την εγγραφή στο μητρώο ως ένα σύνηθες βήμα για όλους όσους έχουν την πρόθεση να ενεργούν σε αλληλοδιάδραση με τα ευρωπαϊκά όργανα τηρώντας απόλυτα τις αρχές της χρηστής διακυβέρνησης και της διαφάνειας. Οι συζητήσεις τώρα μετατοπίστηκαν από το «γιατί χρειαζόμαστε ένα σύστημα εγγραφή σε μητρώο;» στο «πώς μπορεί να βελτιωθεί το σύστημα;».

Ένα σημαντικό στοιχείο είναι το γεγονός ότι οι εγγεγραμμένοι φορείς, οι οποίοι δεσμεύτηκαν εκουσίως να διατηρούν με τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα μία σχέση που χαρακτηρίζεται από τη διαφάνεια, τηρούν τώρα ένα κοινό κώδικα δεοντολογίας, που εισήγαγε η Επιτροπή, ή άλλους κώδικες με παρόμοιο περιεχόμενο. Με τον τρόπο αυτό η διάδραση μεταξύ των εκπροσώπων ομάδων συμφερόντων, των ασκούντων δημόσια λειτουργήματα και των υπαλλήλων (οι οποίοι δεσμεύονται επίσης από αυστηρούς κανόνες και κώδικες δεοντολογίας) τίθεται σε ένα αυστηρότερο δεοντολογικό πλαίσιο. Το γεγονός ότι ορισμένες οργανώσεις επιλέγουν να προχωρήσουν ακόμη περισσότερο, αναλαμβάνοντας τη δέσμευση να εφαρμόζουν ειδικούς επαγγελματικούς κώδικες που υπερβαίνουν τον κοινό κώδικα⁶, ή παρέχοντας για τις ίδιες περισσότερες πληροφορίες απ' ό,τι τους ζητήθηκαν, αποτελεί μια θετική ένδειξη για την ηθική τάση που επικρατεί στις ευρωπαϊκές δημόσιες υποθέσεις.

Μετά από την ευρωπαϊκή πρωτοβουλία για τη διαφάνεια, το θέμα της ρύθμισης της εκπροσώπησης των ομάδων συμφερόντων προκάλεσε διάφορες συζητήσεις σε πολλές χώρες και οργανώσεις της ΕΕ⁷. Η πρωτοβουλία της Επιτροπής προσήλκυσε επίσης το ενδιαφέρον των ακαδημαϊκών κύκλων.

1.3. Το μητρώο καθίσταται αναφορά για τις υπηρεσίες της Επιτροπής

Οι υπηρεσίες της Επιτροπής ενημερώθηκαν για το μητρώο και διοργανώθηκαν σ' αυτές σχετικά σεμινάρια κατάρτισης. Εσωτερικές οδηγίες καλούν όλο το προσωπικό να χρησιμοποιεί το μητρώο και να το προωθεί στις επαφές του με τους εκπροσώπους των ομάδων συμφερόντων. Αυτές οι δραστηριότητες ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης θα συνεχιστούν.

⁶ Κατάλογος επαγγελματικών κωδίκων δεοντολογίας για τους οποίους οι εγγεγραμμένοι δήλωσαν ότι έχουν κανόνες συγκρίσιμους με τον κώδικα δεοντολογίας της Επιτροπής:

<https://webgate.ec.europa.eu/transparency/regrin/infos/codeofconduct.do?locale=en>

⁷ Γαλλία, Ιρλανδία, Ιταλία, Ηνωμένο Βασίλειο, καθώς και στο πλαίσιο του ΟΟΣΑ.

Οι υπηρεσίες της Επιτροπής χρησιμοποιούν το μητρώο ως αναφορά στις επαφές τους με τους εκπροσώπους των ομάδων συμφερόντων. «Το μητρώο είναι προαιρετικό. Εντούτοις, όταν οι ΓΔ επιλέγουν να διαβουλευτούν στο πλαίσιο των συμβουλευτικών ομάδων ή συμβουλευτικών επιτροπών έχουν τη δυνατότητα να εισαγάγουν κριτήρια που περιλαμβάνουν ένα ελάχιστο επίπεδο διαφάνειας προς το κοινό»⁸, όπως η προσυπογραφή του μητρώου.

Η Επιτροπή πιστεύει ότι η επέκταση της εγγραφής στο μητρώο σε περισσότερους φορείς θα προκύψει με φυσικό τρόπο από τη χρησιμοποίηση του μητρώου από τις υπηρεσίες της στην πράξη. Η εγγραφή αυτή θα αποτελέσει ένα επιπλέον θετικό στοιχείο για τον καθένα που επιθυμεί να λάβει μέρος σε οποιοδήποτε διάλογο ή συμμετοχική διαδικασία που υπερβαίνει τις βασικές δημόσιες διαβουλεύσεις.

1.4. Η αυτορυθμιζόμενη προσέγγιση, ενισχυμένη από τις κατευθυντήριες γραμμές που εκδίδονται από ορισμένες οργανώσεις, παραμένει το βασικό στοιχείο του συστήματος

Η αυτορύθμιση θα πρέπει να παραμείνει μία βασική συνιστώσα του συστήματος. Σχετικά με αυτό το θέμα η Επιτροπή επισημαίνει ότι πολλά σημαντικά, οριζόντια δίκτυα συνέστησαν στα μέλη τους να εγγραφούν στο μητρώο. Η Επιτροπή ενθαρρύνει αυτή τη στάση.

Ορισμένα δίκτυα έδωσαν μάλιστα άμεσες οδηγίες στα μέλη τους για το πώς να χειριστούν την ίδια τη διαδικασία εγγραφής. Η Επιτροπή πληροφορήθηκε σχετικά με τις ιδιαίτερες προσπάθειες που καταβλήθηκαν σ' αυτό το πλαίσιο, κυρίως αυτών που καταβλήθηκαν από την European Public Affairs Consultancies' Association (EPACA) και την Society of European Affairs Professionals (SEAP) όσον αφορά τους επαγγελματίες, αλλά και από την EU Civil Society Contact Group σε συνεργασία με την Alliance for lobbying transparency and ethics regulation in the EU (AlterEU). Οι προσπάθειες αυτές κυμαίνονται από ένα απλό επεξηγηματικό έγγραφο μέχρι λεπτομερέστερες κατευθυντήριες γραμμές για τα θέματα που πρέπει να καλυφθούν για τη δημοσιοποίηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων και για τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να υποβληθούν οι αιτούμενες πληροφορίες.

Η Επιτροπή ενθαρρύνει όλα τα δίκτυα να εφαρμόζουν αυτές τις ορθές πρακτικές, καθώς τούτο θα οδηγήσει συν τω χρόνω στη συνεπή εφαρμογή του συστήματος. Η Επιτροπή ελπίζει ότι οι συντάκτες αυτών των κατευθυντηρίων γραμμών θα τις δημοσιοποιήσουν έτσι ώστε και το έργο αυτό να μπορέσει να εκτελεστεί με πλήρη διαφάνεια.

Σε ορισμένες περιπτώσεις⁹, ως μέρος μιας ενεργού εκστρατείας για να προωθηθεί η επέκταση της απαίτησης να συμπεριληφθούν στο μητρώο τέτοιες πληροφορίες, οι οδηγίες προτείνουν να παρέχονται περισσότερες πληροφορίες από τις ελάχιστες αιτούμενες. Κατά την άποψη της Επιτροπής, οι πρακτικές αυτές είναι μέρος και τμήμα της εκούσιας και αυτορυθμιζόμενης διάστασης του συστήματος. Τα κενά διαστήματα στα έντυπα εγγραφής έχουν περισσότερο χώρο και μεγαλύτερη ευελιξία για όποιον επιθυμεί να συμπεριλάβει σε αυτά πρόσθετες πληροφορίες.

⁸ Επιστολή του αντιπροέδρου Kallas της 7^{ης} Απριλίου 2009 προς την συνομοσπονδία των ευρωπαϊκών χαρτοβιομηχανιών (CEPI aisbl).

⁹ EU Civil Society Contact Group (Ομάδα επαφής της ΕΕ για την κοινωνία των πολιτών) σε συνεργασία με την Alliance for lobbying transparency and ethics regulation in the EU (Συμμαχία για τη διαφάνεια και το δεοντολογικό κανονισμό της εκπροσώπησης των ομάδων συμφερόντων στην ΕΕ) (AlterEU).

2. ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ

Από την έναρξη εφαρμογής του μητρώου, τον Ιούνιο του 2008, η Επιτροπή δήλωσε σαφώς ότι είναι ανοιχτή στην εποικοδομητική κριτική. Τέτοιες κριτικές δημοσιεύθηκαν στο δικτυακό τόπο του μητρώου.

Τεχνικά σχόλια για θέματα που δεν συνδέονται με τις βασικές αρχές (όπως ο φιλικός προς το χρήστη χαρακτήρας του δικτυακού τόπου, η υποβολή των πληροφοριών, η ύπαρξη εντύπων PDF για εσωτερικές διαδικασίες, κ.λπ.) ενσωματώνονται στις βελτιώσεις που πραγματοποιεί τώρα στο σύστημα η Επιτροπή.

Ορισμένες παρατηρήσεις έχουν πιο ουσιαστικό χαρακτήρα, υπογραμμίζοντας πιθανές βελτιώσεις ή διορθώσεις που πρέπει να γίνουν στο σύστημα υπό το φως της κτηθείσας πείρας. Τα στοιχεία αυτά – καθώς και οι κατευθυντήριες γραμμές στο έργο που πραγματοποιείται για την κατάρτιση ενός ενιαίου, διοργανικού μητρώου - απαριθμούνται παρακάτω.

Πρέπει να σημειωθεί ότι οι προσαρμογές που παρουσιάζονται στην παρούσα ανακοίνωση δεν θίγουν τη συμμόρφωση του μητρώου προς τους κανόνες προστασίας των προσωπικών δεδομένων.

2.1. Δημοσιοποίηση χρηματοοικονομικών στοιχείων: πώς θα καταστούν σαφέστερες οι απαιτήσεις της Επιτροπής

2.1.1. Πεδίο των επιλέξιμων δραστηριοτήτων

Αυτοί που καταχωρούνται στην κατηγορία Π¹⁰ εξακολουθούν να κάνουν λόγο για τις δυσχέρειες που αντιμετωπίζουν κατά την καλή τη πίστει εκτίμηση του «κόστους που συνδέεται με τις άμεσες δραστηριότητες των εν λόγω ομάδων συμφερόντων στα όργανα της ΕΕ»¹¹. Ζητούν πιο συγκεκριμένες κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις δαπάνες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στον ορισμό των «άμεσων δραστηριοτήτων των εν λόγω ομάδων συμφερόντων» και θεωρούν την τρέχουσα κατάσταση ως πηγή σημαντικής αβεβαιότητας, φοβούμενοι ότι η δήλωσή τους θα μπορούσε να αμφισβητηθεί ανά πάσα στιγμή.

Γενικότερα, οι αιτούντες εγγραφή σε άλλες κατηγορίες ζητούν επίσης πιο συγκεκριμένες κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις δραστηριότητες και τις δαπάνες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη. Με βάση αυτήν την εμπειρία και τις κατευθυντήριες γραμμές που κατάρτισαν ορισμένες ενώσεις, οι σημερινές οδηγίες που παρέχονται στα ερμηνευτικά έγγραφα της Επιτροπής [όπως οι «συχνές ερωτήσεις» (FAQs) που δημοσιεύονται στο Διαδίκτυο] πρέπει να καταστούν πιο σαφείς, με βάση τα εξής:

- Οι αιτούντες εγγραφή πρέπει να δημοσιοποιούν όλες τις δαπάνες για ενέργειες που αναλαμβάνονται με στόχο να επηρεάσουν τη διαμόρφωση πολιτικής ή τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ανεξάρτητα από τον διάυλο ή το μέσο επικοινωνίας που χρησιμοποιείται (είτε άμεσο είτε έμμεσο, με χρήση εξωτερικών φορέων, μέσα ενημέρωσης, συμφωνίες με επαγγελματίες μεσάζοντες, ομάδες προβληματισμού, «πλατφόρμες», φόρα, εκστρατείες, κ.λπ.). Οι κοινωνικές εκδηλώσεις και διασκέψεις

¹⁰ Ομάδες ειδικών συμφερόντων εντός των επιχειρήσεων και επαγγελματικές ενώσεις/ ομοσπονδίες.

¹¹ COM(2007) 127 τελικό.

εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του μητρώου εφόσον οι προσκλήσεις έχουν σταλεί σε υπαλλήλους ή μέλη των Ευρωπαϊκών Οργάνων.

- Οι δραστηριότητες που πρέπει να δηλώνονται για τη δημοσιοποίηση χρηματοοικονομικών στοιχείων του μητρώου είναι αυτές που έχουν ως στόχο όλα τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα και τους κοινοτικούς φορείς, τα μέλη τους και τις υπηρεσίες τους, καθώς και τους ευρωπαϊκούς οργανισμούς και το προσωπικό τους. Οι δραστηριότητες αυτές περιλαμβάνουν επίσης δραστηριότητες που αφορούν τις μόνιμες αντιπροσωπείες των κρατών μελών, περιλαμβανομένης της Προεδρίας του Συμβουλίου. Ωστόσο, οι δραστηριότητες που έχουν ως στόχο να επηρεάσουν τις αρχές των κρατών μελών στις πρωτεύουσες ή οποιαδήποτε περιφερειακή ή τοπική αρχή κρίνεται ότι δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του μητρώου.
- Επομένως, προκειμένου να καθοριστεί αν μία δραστηριότητα εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της δήλωσης, πρέπει να δοθεί απάντηση σε δύο ερωτήσεις: Ποιος είναι ο σκοπός και ο στόχος της δραστηριότητας; Σύμφωνα με προηγούμενη αποσαφήνιση που ανέφερε ανακοίνωση του 2008¹² στην οποία η Επιτροπή απέκλειε από το πεδίο εφαρμογής όλες τις «ανταποκρινόμενες στο άμεσο αίτημα της Επιτροπής» δραστηριότητες, μπορεί να προστεθεί μια τρίτη ερώτηση, και συγκεκριμένα η εξής: «Ποιος ανέλαβε την πρωτοβουλία για τη δραστηριότητα;»

Με την επιφύλαξη αυτών των διευκρινίσεων, η λέξη «άμεσες» θα αφαιρεθεί από τον ορισμό των δαπανών που πρέπει να δηλώνουν οι αιτούντες εγγραφή της κατηγορίας II¹³, δεδομένου ότι προκαλεί σύγχυση. Οι κατηγορίες εξαιρέσεων που καθορίστηκαν σε προηγούμενες ανακοινώσεις παραμένουν αμετάβλητες.

2.1.2. Αποσαφήνιση του πεδίου εφαρμογής της εξαίρεσης όσον αφορά τις νομικές συμβουλές και τη βοήθεια

Ορισμένοι ενδιαφερόμενοι στην κατηγορία I¹⁴ ζήτησαν ακριβέστερο ορισμό της απαλλαγής που εφαρμόζεται σε ορισμένες δραστηριότητές τους. Πρόκειται κυρίως για τις εξειδικευμένες δραστηριότητες των δικηγόρων που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του μητρώου.

Το παρακάτω κείμενο, το οποίο έχει περιληφθεί ήδη σε ανταλλαγή επιστολών με ενδιαφερόμενο μέρος, παρέχει τις απαραίτητες διευκρινίσεις και θα ενσωματωθεί στα επεξηγηματικά έγγραφα (όπως οι συχνές ερωτήσεις): «Δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του μητρώου των εκπροσώπων συμφερόντων (όποιοι και αν είναι οι φορείς) οι δραστηριότητες παροχής συμβουλών και οι επαφές με τις δημόσιες αρχές, στόχος των οποίων είναι να διαφωτίσουν τον πελάτη σχετικά με μια νομική κατάσταση, την ειδική νομική κατάστασή του, τη σκοπιμότητα ή το παραδεκτό πρωτοβουλίας δικαστικού ή διοικητικού χαρακτήρα στο πλαίσιο του ισχύοντος δικαίου, περιλαμβανομένων των συμβουλών προς πελάτη προκειμένου να οργανώσει τις δραστηριότητές του σύμφωνα με τον νόμο. Το ίδιο ισχύει για τις απόψεις που έχουν εκφραστεί στο πλαίσιο συμβιβασμού ή διαμεσολάβησης προκειμένου να αποφευχθεί η

¹² COM(2008) 323 τελικό.

¹³ Σύμφωνα με την ανακοίνωση COM(2007) 127 τελικό, οι ομάδες συμφερόντων εντός των επιχειρήσεων και οι επαγγελματικές ενώσεις που λειτουργούν ως ομάδες συμφερόντων πρέπει να παρέχουν «εκτίμηση του κόστους που συνδέεται με τις άμεσες δραστηριότητες των εν λόγω ομάδων συμφερόντων στα όργανα της ΕΕ».

¹⁴ Γραφεία ειδικών συμβούλων και δικηγορικά γραφεία που λειτουργούν ως ομάδες συμφερόντων στα όργανα της ΕΕ.

υποβολή νομικής διαφοράς ενώπιον δικαστικής ή διοικητικής αρχής. Αυτή η προσέγγιση ισχύει για όλους τους τομείς δραστηριοτήτων της Επιτροπής και δεν περιορίζεται σε ορισμένες ειδικές διαδικασίες (ανταγωνισμό)¹⁵.»

2.1.3. Διαφάνεια και διπλός υπολογισμός

Τέθηκαν πολλές ερωτήσεις σχετικά με τον «διπλό υπολογισμό», δηλ. το γεγονός ότι οι ίδιες δαπάνες δηλώνονται πολλές φορές από διάφορους αιτούντες εγγραφή¹⁶. Πρέπει να γίνουν οι ακόλουθες τροποποιήσεις:

Ο διπλός υπολογισμός δεν αποκλείεται πλέον. Αναμένεται από τους αιτούντες εγγραφή να εξασφαλίσουν τη διαφάνεια περιγράφοντας αυτές τις περιπτώσεις στη δήλωσή τους, χρησιμοποιώντας τα πεδία κειμένου της δήλωσης κυρίως για να δώσουν ειδικές επεξηγήσεις όπως: «*Στην εκτίμηση των δαπανών μας περιλαμβάνονται οι συμβάσεις μας με την εταιρεία ομάδας συμφερόντων X, οι εισφορές των μελών μας στην επαγγελματική ένωση Y*» ή «*Συνεισφέραμε σε είδος (προσωπικό, υπηρεσίες κτλ.) στη δραστηριότητα ομάδας συμφερόντων που ασκεί η ομοσπονδία μας Z*».

Η προσέγγιση αυτή φαίνεται ότι αποτελεί τον απλούστερο και καλύτερο τρόπο για την αντιμετώπιση του προβλήματος του διπλού υπολογισμού: εάν ο στόχος του μητρώου ήταν να παρέχει λεπτομέρειες σχετικά με το συνολικό ποσό των χρημάτων που δαπανήθηκαν για όλες τις δραστηριότητες εκπροσώπησης συμφερόντων στα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα, ο διπλός υπολογισμός θα αποτελούσε πρόβλημα, διότι θα οδηγούσε σε υπερεκτίμηση αυτού του ποσού. Πράγματι, ο στόχος της πολιτικής της Επιτροπής δεν είναι η επίτευξη ενοποιημένης ανάλυσης, αλλά να εξασφαλίσει διαφάνεια από κάθε μεμονωμένο αιτούντα εγγραφή. Συνεπώς, η ενσωμάτωση των ίδιων δαπανών που δηλώθηκαν από διάφορες οντότητες δεν επηρεάζει το βασικό σκοπό του μητρώου, που είναι να παρέχει πληροφορίες σχετικά με το ποσό που δαπανά κάθε μεμονωμένη οντότητα για την εκπροσώπηση συμφερόντων.

2.1.4. Δημοσιοποίηση χρηματοοικονομικών στοιχείων: προσαρμογή των απαιτήσεων για την κατηγορία I

Ζητείται από αυτούς που καταχωρούνται στην πρώτη κατηγορία να παράσχουν στοιχεία σχετικά με τον κύκλο εργασιών που παράγουν, με την εκπροσώπηση συμφερόντων στα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα, καθώς και τον πλήρη κατάλογο των πελατών τους.

Εάν αποφασίσουν να αναφέρουν τον κύκλο εργασιών σε κλίμακες, επί του παρόντος η δεύτερη σε μέγεθος κλίμακα είναι «950 000 € – 1 000 000 €» και η πρώτη είναι αυτή που αφορά κύκλο εργασιών «πάνω από 1 000 000 €». Στην πράξη, αναμένεται επομένως υψηλότερο επίπεδο διαφάνειας από τους αιτούντες εγγραφή με μικρότερο κύκλο εργασιών απ' ό,τι από τους αιτούντες εγγραφή με μεγαλύτερο κύκλο εργασιών. Για να εξασφαλιστούν ίσοι όροι σε όλους τους αιτούντες εγγραφή, ο κατάλογος των κλιμάκων θα πρέπει να διευρυνθεί πέρα από το σημερινό όριο του 1 000 000 €.

¹⁵ Επιστολή του αντιπροέδρου Kallas στην Αντιπροσωπία των Δικηγορικών Συλλόγων Γαλλίας (DBF) της 6^{ης} Απριλίου 2009.

¹⁶ Μια εταιρεία μπορεί να περιλάβει στη δήλωσή της το ποσό με το οποίο χρεώνεται από εταιρεία δημόσιων υποθέσεων στην οποία έδωσε οδηγίες. Η τελευταία πρέπει να δημοσιεύσει τον κατάλογο των πελατών της, καθώς και τη σχετική βαρύτητα του κάθε πελάτη στον κύκλο εργασιών της. Επομένως, το ίδιο ποσό θα δημοσιευθεί δύο φορές.

Επίσης, ζητείται από τους αιτούντες εγγραφή να δηλώσουν τη σχετική βαρύτητα των πελατών τους σε αυτόν τον κύκλο εργασιών αναφέροντας καθέναν από τους πελάτες τους στη σχετική κλίμακα. Επί του παρόντος, κάθε κλίμακα ανέρχεται σε 50 000 € ή ποσοστό 10 %.

Το σύστημα αυτό σημαίνει ότι οι αιτούντες εγγραφή οι οποίοι επιλέγουν να χρησιμοποιήσουν την ποσοστιαία κλίμακα δεν τυγχάνουν ίσης μεταχείρισης, γεγονός που επισημάνθηκε από πολλούς μικρότερους συμβούλους δημοσίων υποθέσεων και ΜΚΟ. Οι αιτούντες εγγραφή με πολύ μεγάλο κύκλο εργασιών και πολλούς πελάτες, οι οποίοι επιλέγουν την ποσοστιαία κλίμακα επιτρέπεται *de facto* να παρέχουν πολύ λιγότερη διαφάνεια από εκείνους που έχουν μικρότερο κύκλο εργασιών και μόνο λίγους πελάτες. Μπορούν να εγγυηθούν στους πελάτες τους πολύ μεγαλύτερη εμπιστευτικότητα από τις μικρότερες εταιρείες όσον αφορά το μέγεθος των συμβάσεών τους. Ορισμένοι θεωρούν ότι αυτό αποτελεί διακριτική μεταχείριση, δεδομένου ότι ουσιαστικά όλοι οι πελάτες των μεγαλύτερων αιτούντων εγγραφή υπάγονται στην κλίμακα 0%-10%, ενώ η βαρύτητα των πελατών των μικρότερων ενδιαφερομένων συχνά κατανέμεται ευρύτερα στην ποσοστιαία κλίμακα. Για να διορθωθεί η τάση αυτή, η Επιτροπή προτίθεται να καταργήσει την ποσοστιαία κλίμακα και να εισαγάγει διαφοροποιημένες κλίμακες, ανάλογα με το ποσό του κύκλου εργασιών που δηλώνεται. Η κλίμακα αυτή θα έχει ως εξής:

Κύκλος εργασιών σε €	Κλίμακα σε €
0 – 500.000	50.000
500.000 – 1.000.000	100.000
> 1.000.000	250.000

2.2. Διευκόλυνση της εγγραφής ομάδων προβληματισμού

Οι αιτούντες εγγραφή έχουν τη δυνατότητα επιλογής μεταξύ τεσσάρων κατηγοριών¹⁷. Οι ομάδες προβληματισμού προβλέπεται να εγγραφούν στην κατηγορία ΙΙΙ («ΜΚΟ και ομάδες προβληματισμού»). Σε αυτή την κατηγορία υπάρχει μια υποκατηγορία ειδική για τις «ομάδες προβληματισμού», ώστε να μη γίνεται σύγχυση με τις ΜΚΟ. Για να ενισχυθεί αυτή η διάκριση, η κατηγορία «ΜΚΟ και ομάδες προβληματισμού» πρέπει να διαιρεθεί στα δύο και να δημιουργηθεί μια νέα ειδική κατηγορία για τις ομάδες προβληματισμού.

2.3. Εκτίμηση του αριθμού ενδιαφερομένων

Η ερώτηση «Πόσα άτομα εκπροσωπούν συμφέροντα στα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα;» εξακολουθεί να κινεί το ενδιαφέρον εξωτερικών παρατηρητών. Πολλά ενδιαφερόμενα μέρη διατείνονται επίσης ότι ο αριθμός ατόμων που μπορούν να κινητοποιηθούν συνιστά σημαντική πτυχή της διαφάνειας που παρέχει το μητρώο. Πολλοί ήδη εγγεγραμμένοι δημοσιοποίησαν πράγματι σε εθελοντική βάση ονόματα προσώπων, όπως απαιτείται για τους εκπροσώπους ομάδων συμφερόντων που είναι διαπιστευμένοι στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

¹⁷ Τρεις κατηγορίες αντιστοιχούν στους ενδιαφερόμενους οι οποίοι προβλέπεται να εγγραφούν όλοι: μια επιπλέον κατηγορία προορίζεται για τις άλλες οντότητες οι οποίες, αν και δεν αναφέρονται στις σχετικές ανακοινώσεις, έχουν τη δυνατότητα να εγγραφούν εάν το επιθυμούν.

Συνεπώς, αν και θα διατηρηθεί η σημερινή επικέντρωση στις οργανώσεις, θα ζητηθεί από τους αιτούντες εγγραφή να εκτιμήσουν τον αριθμό συνεργατών που μετέχουν στην εκπροσώπηση συμφερόντων όπως ορίζεται στο μητρώο.

2.4. Μηχανισμός παρακολούθησης και εφαρμογής

Κατά τους τελευταίους μήνες, υποβλήθηκαν 10 καταγγελίες, οι τέσσερις εκ των οποίων κρίθηκε ότι ανέφεραν επαρκή στοιχεία ώστε να πρέπει να διενεργηθεί διοικητική έρευνα. Σε τρεις περιπτώσεις δεν διαπιστώθηκε παράβαση του κώδικα δεοντολογίας. Ένας υποψήφιος συμφώνησε να διορθώσει τη δήλωσή του μετά από σύντομη αναστολή· ένας έδωσε ικανοποιητική εξήγηση ώστε η Επιτροπή να περατώσει την έρευνα χωρίς περαιτέρω ενέργειες.

Δεδομένου ότι ορισμένα ενδιαφερόμενα μέρη ζήτησαν να αποσαφηνιστεί ο μηχανισμός, η Επιτροπή προτίθεται να δημοσιεύσει λεπτομερέστερη περιγραφή της διοικητικής αυτής διαδικασίας σε επεξηγηματική σημείωση.

3. ΔΙΟΡΓΑΝΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνεργάζονται για την κατάρτιση κοινού μητρώου. Τον Απρίλιο 2009, μια κοινή ομάδα εργασίας είχε ήδη συμφωνήσει σχετικά με μια πρώτη σειρά μέτρων για την επίτευξη του στόχου αυτού, ένα σύνολο κατευθυντήριων γραμμών¹⁸ καθώς και ένα αναθεωρημένο σχέδιο κώδικα δεοντολογίας. Εν αναμονή αυτής της υπηρεσίας ενιαίας εξυπηρέτησης, τα δύο θεσμικά όργανα ξεκίνησαν μια κοινή ιστοσελίδα¹⁹ η οποία παρέχει στους πολίτες μια πληρέστερη άποψη σχετικά με αυτούς που προσπαθούν επηρεάσουν τη διαδικασία λήψης αποφάσεων σε επίπεδο ΕΕ, παρέχοντας πρόσβαση στα δύο υφιστάμενα συστήματα μέσω ενιαίας ιστοσελίδας.

Η παρούσα ανακοίνωση, με βάση τα διδάγματα και την εμπειρία από το πρώτο έτος λειτουργίας του μητρώου, καθώς και από τη συμβολή πολλών εγγεγραμμένων και χρηστών του μητρώου, θα χρησιμεύσει ως βάση για την κοινή αυτή προσέγγιση που θα συζητηθεί προσεχώς από τα δύο θεσμικά όργανα.

¹⁸ Σύνδεση με τις κατευθυντήριες γραμμές::

http://ec.europa.eu/commission_barroso/kallas/doc/joint_statement_register.pdf

¹⁹ Σύνδεση με την κοινή ιστοσελίδα:

http://europa.eu/lobbyists/interest_representative_registers/index_en.html

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Στις 19/10/09, υπήρχαν στο μητρώο 2067 εκπρόσωποι συμφερόντων.

Γραφεία ειδικών συμβούλων / δικηγορικά γραφεία που λειτουργούν ως ομάδες συμφερόντων στα όργανα της ΕΕ	112
δικηγορικά γραφεία	9
γραφεία ειδικών συμβούλων για δημόσιες υποθέσεις	61
ανεξάρτητοι σύμβουλοι δημοσίων υποθέσεων	29
άλλοι (παρόμοιοι) οργανισμοί	13
Ομάδες συμφερόντων εντός των επιχειρήσεων και επαγγελματικές ενώσεις που λειτουργούν ως ομάδες συμφερόντων	1129
εταιρείες	276
επαγγελματικές ενώσεις	654
συνδικαλιστικές οργανώσεις	56
άλλοι (παρόμοιοι) οργανισμοί	143
ΜΚΟ / ομάδες προβληματισμού	559
μη κυβερνητικές οργανώσεις / ενώσεις ΜΚΟ	434
ομάδες προβληματισμού	51
άλλοι (παρόμοιοι) οργανισμοί	74
Άλλοι οργανισμοί	214
ακαδημαϊκές οργανώσεις / ενώσεις ακαδημαϊκών οργανώσεων	45
εκπρόσωποι θρησκευτικών ομάδων, εκκλησιών και κοινοτήτων με κοινές πεποιθήσεις	8
ενώσεις δημοσίων αρχών	37
άλλοι (παρόμοιοι) οργανισμοί	124

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

ΕΠΑ μητρώο 19.10.2009

